

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at fjerne de retlige hindringer for digital kommunikation til og fra domstolene med henblik på at lette og fremme anvendelsen af moderne informationsteknologi ved kommunikation med domstolene.

Lovforslaget indebærer, at der i retsplejeloven, konkursloven, dødsboskifteloven og skifteloven ind sættes generelle bestemmelser, hvorefter krav om skriftlighed eller underskift ikke skal være til hinder for, at meddelelser til retten kan sendes ved brug af digital kommunikation, f.eks. ved e-mail. Der foreslås endvidere regler om, at meddelelser fra retten kan sendes ved brug af digital kommunikation, hvis den pågældende modtager har givet samtykke hertil. Endelig foreslås det, at »digital forkyndelse« indføres som ny forkyndelsesform.

Denne del af lovforslaget bygger på en redegørelse om digital kommunikation med domstolene, der i oktober 2003 er afgivet af en arbejdsgruppe under Domstolsstyrelsen (herefter »redegørelsen« og »arbejdsgruppen«). Redegørelsen har været forelagt Retsplejerådet, der generelt har tilsluttet sig arbejdsgruppens forslag, jf. lovforslagets bilag 2, og lovforslaget svarer i det væsentlige til arbejdsgruppens lovudkast.

Lovforslaget indeholder herudover forskellige andre ændringer af retsplejeloven.

Det foreslås, at der – ligesom for byretsdomme i borgerlige sager – bliver mulighed for at afsige byretskendelser i borgerlige sager med begrænset sagsfremstilling. Det foreslås desuden, at midlertidig beskikkelse i en dommerstilling i mere end et år ikke længere kun skal kunne ske, hvis dommeren udfører et andet offentligt hverv, og hvis en anden fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling. Det foreslås endvidere, at disciplinære bøder, der pålægges af Advokatnævnet, skal kunne tvangsinddrives ved udpantning og lønindeholdelse.

Der foreslås endvidere nærmere regler om, hvordan personer, som er taget i forvaring efter retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5 (vidneforvaring), § 494, stk. 2, og § 497, stk. 2 (forvaring af skyldner), skal behandles. Endelig foreslås det at lette proceduren for frivillig overførsel til fuldbyrdelsesinstitutioner under kriminalforsorgen.

2. Digital kommunikation med domstolene

2.1. Baggrund

I januar 2002 udsendte Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling samt Justitsministeriet en handlingsplan for ministeriernes arbejde med modernisering af formkrav i lovgivningen, der unødigt for-

hindrer digital kommunikation. Baggrunden for handlingsplanen var forslaget om lovmodernisering i betænkning nr. 1400/2000 om e-signatur og formkrav i lovgivningen, der er afgivet af Justitsministeriets udvalg om retsvirkningerne af digital signatur mv.

Ifølge handlingsplanen skulle de enkelte ministerier gennemgå egen lovgivning med henblik på at finde frem til de bestemmelser, der udgjorde eller kunne udgøre en hindring for digital kommunikation, både med hensyn til kommunikation mellem det offentlige og borgere og virksomheder mv. og med hensyn til kommunikation mellem borgere og virksomheder mv. Hvert ministerium skulle herefter udarbejde en prioriteret handlingsplan for arbejdet med at ændre de formkrav, som udgjorde en hindring for digital kommunikation.

Af Justitsministeriets handlingsplan for lovmodernisering fremgår bl.a., at enkelte regelsæt indeholder formkrav, der kan hindre digital kommunikation, men som efter ministeriets vurdering ikke umiddelbart kan ændres. Der peges i handlingsplanen på, at indførelse af digital kommunikation på visse centrale retsområder, f.eks. inden for retsplejen, rejser en række teoretiske og praktiske spørgsmål, der kræver særskilt overvejelse.

Efter drøftelse med Justitsministeriet nedsatte Domstolsstyrelsen herefter i foråret 2002 en arbejdsgruppe med henblik på at udpege de bestemmelser, der hindrer digital kommunikation i retsplejeloven, konkursloven, skifteloven og dødsboskifteloven. På grundlag heraf skulle arbejdsgruppen komme med forslag til, hvordan anvendelsen af digital kommunikation inden for retsplejen kan fremmes, herunder komme med forslag til de nødvendige lovændringer. Arbejdsgruppen afleverede i oktober 2003 en redegørelse om digital kommunikation med domstolene, jf. punkt 1 ovenfor.

Det bemærkes, at arbejdsgruppen ikke har overvejet spørgsmålet om digital kommunikation på tinglysningsområdet (»papirløs tinglysning«). Dette spørgsmål overvejes for tiden i Justitsministeriets Tinglysningsudvalg.

2.2. Digital kommunikation, formkrav mv.

Redegørelsen side 13 ff. indeholder en gennemgang af en række mere generelle spørgsmål i relation til digital kommunikation.

Det fremgår af redegørelsen, at arbejdsgruppen ved digital kommunikation forstår enhver form for kommunikation, hvor meddelelsen er digitaliseret, dvs. opbrudt i form af talværdier. En digital meddelelse er i sig selv uforståelig, men kan gøres tilgængelig, f.eks.